

Ομιλητές - Πρόεδροι

Χριστίνα Αγγελίδη – Ομότιμη Διευθύντρια Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ηλίας Αναγνωστάκης – Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών - Τμήμα Βυζαντινών
Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Ναυσικά Βασιλοπούλου – Υποψ. δρ. Βυζαντινής Ιστορίας / Ε.Κ.Π.Α.
Παναγιώτης Βοκοτόπουλος – Ακαδημαϊκός, Ομότιμος Καθηγητής / Ε.Κ.Π.Α.
Leonela Fundić – Υποψ. δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.
Ηλίας Γιαρένης – Τμήμα Ιστορίας / Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Φλωρεντία Ευαγγελάτου-Νοταρά – Ομότιμη Καθηγήτρια / Ε.Κ.Π.Α.
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη – Ομότιμη Καθηγήτρια / Ε.Κ.Π.Α.
Ελεάννα Καρβαγιώτου – Μτπχ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.
Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη – Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.
Στέφανος Κόππας – Μτπχ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.
Μαρίνα Κουμανούδη – Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών - Τμήμα Βυζαντινών
Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Μαρία Κούρη – Μτπχ. Βυζαντινής Ιστορίας / Ε.Κ.Π.Α.
Βαρβάρα Κουταβά-Δεληβοριά – Βυζαντινολόγος, Καθηγήτρια Παν/μίου
Μαρία Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου – Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας /
Ε.Κ.Π.Α.
Στυλιανός Λαμπάκης – Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών - Τμήμα Βυζαντινών
Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη – Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας /
Ε.Κ.Π.Α.
Μαρία Ματθαίου – Δρ. Βυζαντινής Ιστορίας / Ε.Κ.Π.Α., Εκπαιδευτική Λει-
τουργός / Υπ. Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου
Νίκος Μελβάνι – Δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Συνεργάτης Ι.Ι.Ε. / Εθνικό
Ίδρυμα Ερευνών
Γρηγορία Μπραουδάκη – Μτπχ. Μ.Ι.Θ.Ε. / Ε.Κ.Π.Α.
Μαίρη Παναγιωτίδη – Ομότιμη Καθηγήτρια / Ε.Κ.Π.Α.
Αλκιβιάδης Παντόπουλος – Μτπχ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.
Αναστασία Παπαδιά-Λάλα – Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Ε.Κ.Π.Α.
Βασιλική Παυλακάκη – Μτπχ. Βυζαντινής Ιστορίας / Ε.Κ.Π.Α.
Γιάννης Στόγιας – Νομισματική Συλλογή Κοινωφελούς Ιδρύματος Κοινωνι-
κού & Πολιτιστικού Έργου, Υποψ. δρ. Βυζαντινής Ιστορίας / Πανεπι-
στήμιο Πελοποννήσου
Χρήστος Τσεκούρας – Μτπχ. Βυζαντινής Ιστορίας / Ε.Κ.Π.Α.
Ευάγγελος Χρυσός – Ομότιμος Καθηγητής / Ε.Κ.Π.Α.

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Φιλοσοφική Σχολή - 175 χρόνια (1837-2012)

Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο

«Νίκος Οικονομίδης»

25 χρόνια (1988-2013)

Ημερίδα

Ο «βυζαντινός χώρος» κατά τον 13ο αι.:

Διαμελισμός και ανακατανομή, απώλεια και ανάκτηση

(1204-1282)

Οργάνωση

Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη & Σοφία Καλοπίση-Βέρτη

σε συνεργασία με Στυλιανό Λαμπάκη

Πέμπτη, 30 Μαΐου 2013

Αίθουσα Πολλαπλών Εκδηλώσεων

Κτήριο «Κωστής Παλαμάς»

Ακαδημίας 48 και Σίνα

Πρωινή Συνεδρία α'

Προεδρείο: Τριανταφ. Μανιάτη-Κοκκίνη – Παναγιώτης Βοκοτόπουλος

9.15: Έναρξη - Χαιρετισμοί

Ελένη Μαντζουράνη, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Ευάνθης Χατζηβασιλείου, Διευθνήτης Π.Μ.Σ. Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας
Λυδία Παλαιοκρασσά, Διευθνήτρια Τομέα Αρχαιολογίας
Μαρία Ευθυμίου, Διευθνήτρια Τομέα Ιστορίας
Κρίτων Χρυσοχοϊδης, Διευθνήτης Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών Ε.Ι.Ε.

9.30: Από το Βυζαντινό Σεμινάριο του Νίκου Οικονομίδη στο Διεπιστημονικό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»: Η 25ετία 1988-2013

Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Η προϊστορία ενός Φροντιστηρίου.
Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη, «Βυζαντινό Σεμινάριο» 1988-2000 - Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Αθανάσιος Κομίνης, Νίκος Οικονομίδης και Σπύρος Τρωιάνος.
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη, «Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο 'Νίκος Οικονομίδης'» 2000-2013.

10.00: Διάλεξη

Ευάγγελος Χρυσός, Η Άλωση της Πόλης το 1453: Μία έσωθεν άλωση (;)

10.30: Αναστασία Παπαδιά-Λάλα, Το βενετικό κράτος στην Ανατολή (1204-1282): Συγκρότηση, απώλειες, μετασχηματισμοί.

10.50: Ηλίας Αναγνωστάκης & Μαρίνα Κουμανούδη, Καταφύγιον διωκομένων και αντιφρονούντων όπου μη έννη επικράτεια βασιλέως... και ποντίφηκα (Πελοπόννησος, β' μισό 13ου αιώνα).

11.20: Συζήτηση

11.35: Διάλειμμα-καφές

Πρωινή Συνεδρία β'

Προεδρείο: Χριστίνα Αγγελίδη – Μαίρη Παναγιωτίδη

12.00: Ηλίας Γιαρένης, Ο Νικόλαος Μεσαρίτης μετά την άλωση του 1204. Ένας λόγιος μεταξύ Κωνσταντινούπολης, Νικαίας και Εφέσου.

12.30: Νίκος Μεלבάνι, Εικονογραφημένα χειρόγραφα της λεγόμενης Ομάδας της Νικαίας.

13.00: Ναυσικά Βασιλοπούλου, Ο «Σικελικός Εσπερινός»: Το τέλος του 13ου αιώνα;

13.20: Συζήτηση

13.35: Μουσικό διάλειμμα: Θα ακουστούν αποσπάσματα από την όπερα του Giuseppe Verdi Σικελικός Εσπερινός.

Πρωινή Συνεδρία γ'

Προεδρείο: Φλ. Ευαγγελάτου-Νοταρά – Μαρία Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου

13.45: Μαρία Ματθαίου, Η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας το 13ο αιώνα: Αγροτικές οικονομικές δομές και αποτελέσματα.

14.05: Leonela Fundić, Μετά το 1204: Τέχνη, ανάμνηση της Κωνσταντινούπολης, και διαμόρφωση της πολιτικής ταυτότητας στο κράτος της Ηπείρου.

14.25: Γιάννης Στόγιας, Σχέσεις Αραγωνίων-Καταλανών και Βυζαντίου στους χρόνους του Μιχαήλ Η' Παλαιολόγου.

14.45: Συζήτηση

15.00: Διακοπή για ελεύθερο γεύμα

Απογευματινή Συνεδρία α'

Προεδρείο: Στυλιανός Λαμπάκης – Βαρθάρα Κουταβά-Δεληβοριά

16.15: Γρηγορία Μπραουδάκη, Έπιτάφιος του Νικολάου Μεσαρίτη προς τόν αδελφό του Ιωάννη: Αλλά και περί των άριθμών αναλογίας ένησχόλησεν έαυτόν...

16.30: Στέφανος Κόπανος, Η μνημειακή ζωγραφική του αιγαιακού χώρου κατά τον 13ο αιώνα: Εικονογραφικά θέματα σε ναούς της Νάξου και της Ρόδου.

16.50: Μαρία Κούρτη, Η κοινωνική διάσταση των αποφάσεων του Ιωάννου Αποκαύκου: Πρόσωπα και παραβατική συμπεριφορά, οικογενειακές σχέσεις και λύση γάμου.

17.10: Αλκιβιάδης Παντόπουλος, Βυζαντινή Πελοπόννησος - Νουα Franca: Απόηχοι της συνάντησης Ανατολής και Δύσης στη μνημειακή ζωγραφική.

17.30: Συζήτηση

17.45: Διάλειμμα-καφές

Απογευματινή Συνεδρία β'

Προεδρείο: Σοφία Καλοπίση-Βέρτη – Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη

18.10: Βασιλική Παυλακάκη, Θεόδωρος Β' ο Λάσκαρις μεταξύ Ανατολής και Δύσης: Οι επιστολές του λόγιου αυτοκράτορα της Νικαίας (1254-1258).

18.30: Χρήστος Τσεκούρας, Οψεις της φιλενωτικής πολιτικής του Μιχαήλ Η' Παλαιολόγου.

18.50: Ελεάννα Καρβαγιώτου, Οι κτητορικές επιγραφές κατά τον 13ο αιώνα στο Βυζάντιο, στις λατινοκρατούμενες περιοχές και στις όμορες χώρες.

19.10: Συζήτηση

19.30: Λήξη Ημερίδας